

REPUBLIKA LIBANU
Informacja o stosunkach gospodarczych z Polską

Informacje ogólne

powierzchnia:	10 452 km ²
ludność:	ok. 3,92mln
głowa państwa (prezydent):	Michel Awn
Premier	Sa'ad Al.-Hariri
Minister Gospodarki i Handlu	Ra'id Al.-Khoury
Minister Przemysłu	Husayn al-Hajj HASAN
Minister Finansów	Ali Hasan KHALIL
Minister Energii i Wody	Cesar Abi Khalil
Minister Spraw Zagranicznych i Emigrantów	Gibran BASSIL
Ambasador Libanu w Polsce	Charbel Makaron - Chargé d'affaires a. i
Ambasador RP w Libanie	Wojciech Bożek
najbliższe wybory parlamentarne	2022

Republika Libańska jest republiką parlamentarną, na czele której stoi prezydent wybierany przez Zgromadzenie Narodowe (Madżlis An-Nuwwab) na 6 lat. System

władzy stanowi, że prezydent ma być maronitą, premier – sunnitą, przewodniczący parlamentu – szyitą.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2012	2013	2014	2015	2016
PKB (w mld)	77.59	80.62	83,48	84,32	85,16
PKB na 1 mieszkańca (USD)	17,200	18,000	18,500	18,500	18,500
PKB (wzrost w %)	2,8 %	2,5 %	2,0 %	1,0%	1,0 %
Deficyt budżetowy (% PKB)	- 9,8 %	- 9,8 %	- 9,8 %	7,8%	- 8,7%
Dług publiczny (% PKB)	137 %	139.9%	135.4%	147,6%	161,5%
Inflacja (w %)	5,2 %	5,6 %	1,9 %	3,8%	1 %
Bezrobocie (w %)	10 %	12 %	15 %	15%	bd
Rezerwy dewizowe (mld USD)	47,87	47,85	50,5	48,6	47,74
Zadłużenie zagraniczne (mld USD)	35,06	31,56	32,2	37,08	40,74
Eksport towarów (w mld USD.)	5,41	4,93	3,37	3,551	3,108
Import towarów (w mld USD.)	20,89	20,28	18,99	17,71	17,98
Bezp. inwestycje zagr. w Libanie (w mld USD)	4,8	5,2	bd	bd	bd
Inwestycje bezp. Libanu za granicą (w mld USD.)	987	933	bd	bd	bd

*/ dane szacunkowe

źródło: CIA Word Factbook

1. Podstawowe informacje, sytuacja gospodarcza.

Liban jest krajem o gospodarce wolnorynkowej i długich tradycji handlowych. Rząd nie ogranicza inwestycji zagranicznych; jednak klimat inwestycyjny cierpi z powodu biurokracji, korupcji, arbitralnych decyzji licencyjnych, skomplikowanych procedur celnych, wysokich podatków, ceł i opłat, archaicznego prawa i słabych praw własności intelektualnej. Libańska gospodarka jest zorientowana na usługi; głównie w dziedzinie bankowości i turystyki.

Wojna domowa (1975/90) poważnie nadwerżyła infrastrukturę gospodarczą Libanu. Produkt krajowy zmniejszył się o połowę a pozycja kraju jako punktu wyjścia na Bliski Wschód i centrum finansowego regionu przeniosła się w inne miejsca. Po wojnie domowej Liban odbudował wiele z swej infrastruktury w oparciu o pożyczki, głównie w banków krajowych, który stały się wierzycielem olbrzymiego zadłużenia rządu. Program reform gospodarczych i finansowych uzgodnionych w czasie konferencji międzynarodowych darczyńców w większości nie został wdrożony.

W następstwie syryjskiego konfliktu, w tym napływu ponad 1 mln syryjskich uchodźców, potęguje się napięcie wewnętrzne a wzrost gospodarczy w okresie 2011-2014 zmalał do 1-2%, po poprzednim wysokim wzroście rzędu 8% rocznie. Za sprawą uchodźców z Syrii wzrosła podaż pracy, co pchnęło więcej Libańczyków na bezrobocie. Chroniczne deficyty budżetowe sprawiły, że stosunek długu Libanu do PKB znajduje się na trzeciej pozycji na świecie. Nadal jednak większość zadłużania się odbywa się wewnętrznie poprzez banki libańskie.

Słaby wzrost gospodarczy limituje dochody z podatków. Największe wydatki rządowe to ciągle obsługa zadłużenia i transfery do sektora energii elektrycznej. Ograniczenia te limitują inne wydatki rządowe oraz jego zdolność rządu do inwestowania w niezbędne projekty infrastrukturalne w sektorach takich jak zasoby wodne, energia elektryczna i transport.

Członkostwo w organizacjach międzynarodowych: ONZ (Organizacja Narodów Zjednoczonych), MFW (Międzynarodowy Fundusz Walutowy), AMF – Arabski Fundusz Walutowy, IDB – Islamski Bank Rozwoju, IBRD (Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju), WHO (Światowa Organizacja Zdrowia), agendy ONZ: FAO, UNCTAD, UNIDO, IAEA, UNESCO, UNRWA, status obserwatora w WTO.

Główne ośrodki miejskie – Bejrut (stolica, 2,6 mln mieszkańców), Tripoli (192 tys.), Sydon (163,5 tys.), Zahla (79,8 tys.), Baalbek (80 tys.), Tyr (60 tys.).

Główne zasoby naturalne kraju: wapienie, rudy żelaza, sól, nadwyżki wody w regionie świata gdzie występuje jej chroniczny deficyt, grunty orne

Waluta: funt libański (LBP); kurs wymiany (stały) 1 USD $\approx$ 1 507,5 LBP

PKB: gospodarka Libanu w roku finansowym 2016 wykazała 1 % wzrost

Struktura PKB w 2016 r.: usługi – 69,4 %, przemysł – 25 %, rolnictwo – 5,7 %.

Główne gałęzie przemysłu: bankowość, turystyka, przetwórstwo żywności, wino, jubilerstwo, cement, tekstylia, produkcja i obróbka metali, produkty chemiczne, meble, przetwórstwo ropy naftowej. Z produktów rolnych warto wymienić: cytrusy, winogrona, pomidory, jabłka, warzywa, oliwki, tytoń, hodowla owiec i kóz.

W **eksportcie** Libanu największy udział przypadają na wyroby jubilerskie, następnie - metale, chemikalia, produkty spożywcze, owoce i warzywa, tytoń, materiały budowlane, urządzenia do produkcji energii, tekstylia, wyroby papiernicze.

Głównym partnerem eksportowym Libanu jest Arabia Saudyjska, na którą przypada ok. 12,1 % eksportu, w dalszej kolejności: Zjednoczone Emiraty Arabskie (10,6% udział), Irak (7,6 %). Syria (7,1 %), RPA (6,6 %), Szwajcaria (4 %)

W **importcie** Libanu dominowały: produkty petrochemiczne, samochody, produkty medyczne, ubrania, mięso i żywe zwierzęta, żywność, papier. Tekstylia, wyroby elektryczne i chemikalia.

Główni partnerzy – Chiny (11,5 %), Włochy (7,1 %), Niemcy (6,8 %), Francja (6 %), USA (5,7 %), Rosja (4,6 %), Grecja (4,4 %).

Inwestycje zagraniczne w Libanie: 2,5 – 2,8 mld USD rocznie (w latach 2004 - 2007), w 2009 r. – 4,8 mld USD. W około 90 % pochodzą one z krajów arabskich (Arabia Saudyjska, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Kuwejt, Kuwejt, Katar, Syria, Jordania); **główne sektory:** nieruchomości, usługi finansowe, turystyka.

2. Polityka gospodarcza

Liban boryka się z wysokim poziomem zadłużenia i kosztami jego obsługi, które pozostają jedną z najwyższych pozycji wydatków budżetowych. Uzgadnianie i przyjmowane przez rząd programy rozwoju są zatem często korygowane. Niemniej aktualne pozostają poniższe założenia:

1. Program reform społecznych: (unifikacja standardów sektora ubezpieczeń, zagwarantowanie darmowej opieki zdrowotnej i hospitalizacji dla pacjentów objętych tzw. Planem Działań Społecznych, programy szczepień, reforma cennika środków farmaceutycznych, poprawa jakości systemu nauczania, możliwości przejścia na wcześniejszą emeryturę, wzmocnienie zarządzania i administrowania Narodowym Funduszem Bezpieczeństwa Społecznego, reforma prawa pracy i systemu emerytalnego)

2. Program reform ekonomicznych: (racjonalizacja wydatków budżetowych, wzrost przychodów z tytułu lepszego egzekwowania należności podatkowych od nieruchomości oraz podatku rolnego, dynamizacja przychodów, systematyczna reforma budżetu, ochrona własności intelektualnej, poprawa konkurencyjności libańskich przedsiębiorstw, pakiet ustaw odnośnie przyciągania zagranicznych inwestycji bezpośrednich (FDI))

3. Infrastruktura i prywatyzacja: (wydzielenie z Ministerstwa Telekomunikacji Regulatora Telekomunikacyjnego, prywatyzacja libańskiej telekomunikacji, sprzedaż dwóch licencji państwowych na obsługę sieci telefonii komórkowej, przygotowanie wstępnego planu prywatyzacji obsługi międzynarodowego portu lotniczego w Bejrucie, przygotowanie Publicznego Programu Inwestycji w infrastrukturę)

4. Program reform sektora energetycznego: (lepsze zarządzanie istniejącą infrastrukturą, dopuszczenie sektora prywatnego do rynku energii poprzez Niezależnych Producentów Energii, powołanie Instytucji Regulatora Energetycznego, zróżnicowanie taryf energii elektrycznej dla masowego odbiorcy)

3. Ramy prawno - traktatowe współpracy gospodarczej

UE – Liban

Umowa Stowarzyszeniowa, podpisana w Luksemburgu **17.06.2002** r., obowiązująca od 01.04.2006 r., reguluje m.in. relacje ekonomiczne, w tym zasady wymiany handlowej.

Polska – Liban

Konwencja w sprawie unikania podwójnego opodatkowania, podpisana w Bejrucie 26 lipca 1999 r., weszła w życie 10 sierpnia 2004 r.

W czerwcu 1996 r. paraflowano **umowę o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji** (znaczny upływ czasu oraz trwający proces dostosowywania polskiego prawodawstwa do wymogów Unii Europejskiej spowodowały, że ew. procedurę negocjacyjną należałoby wszczynać od początku, nie ma natomiast obecnie przesłanek i konkretnego zainteresowania tym tematem ze strony polskich podmiotów gospodarczych).

4. Wymiana handlowa z Polską (mln USD)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	<u>2016</u> <u>2015</u>
Obroty	63,4	77,7	89,5	84,8	80,1	58,1	+ 19,4%
Eksport	52,3	68,4	76,6	73,1	67,5	50,0	+ 20 %
Import	11,2	9,3	12,9	11,7	12,7	8,2	+ 16,6%
Saldo	41,1	59,2	63,7	61,3	54,8	41,8	

Źródło: GUS

Według danych GUS za 2015 r. wartość dwustronnych obrotów zmniejszyła się o 5,3% w porównaniu z rokiem 2014 (7,5 % spadek po stronie polskiego eksportu przy wzroście importu o 8,4%).

Eksport do Libanu w 2016 r.

- Węgiel – 4,5 mln USD (7,2 % wartości eksportu),
- Czekolada i wyroby czekoladowe – 4,5 mln USD (6,5 %),
- Cukier – 4,3 mln USD – (6,3 %),
- Papierosy – 3,3 mln USD – (4,8 %),
- Bydło żywe hodowlane – 2,4 mln USD – (3,5 %),
- Turbiny gazowe – 2 mln – (2,9 %),

Główni eksporterzy: Agrocomplex Wyszaków, Altadis SA (wyroby tytoniowe), Sudzucker Polska SA, Kosmepol Sp. z o.o., Bel Polska Sp. z o.o. (art. spożywcze), Ferraro Polska Sp. z o.o., JTI polska Sp. z o.o. (wyroby tytoniowe), Procter & Gamble

Polska Sp. z o.o., Avon Polska Sp. z o.o., Krajowa Spółka Cukrowa, Ciech SA, ZCh Police SA.

Podobnie jak w ubiegłych latach, w **importcie z Libanu** dominują produkty pochodzenia zwierzęcego (osłonki, jelita naturalne itp.) oraz artykuły spożywcze (tytoń nieprzetworzony, wino, soki owocowe)

Główni importerzy: CDS Polska Sp. z o.o. (jelita, osłonki), Imperial Tobacco Polska SA, Sarris Darm Sp. z o.o. (jelita, osłonki), Total-Pack Sp. z o.o.

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Liban tradycyjnie jest eksporterem kapitału inwestycyjnego. Związane to jest ze znaczną emigracją, jaka miała miejsce zwłaszcza wśród bogatej, chrześcijańskiej części społeczeństwa. Inwestycje te były lokowane głównie w krajach frankofońskich, Zachodniej Afryce, USA i Ameryce Południowej.

Znaczna część kapitału libańskiego trafiała do międzynarodowych funduszy inwestycyjnych i tą drogą dotarł on również do Polski. Wg danych PAIiZ S.A., dotyczących bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce o wartości powyżej 1 mln USD, Liban nie występuje jako kraj pochodzenia inwestycji realizowanych w naszym kraju.

Inwestycje bezpośrednie z Libanu w Polsce mają niewielką wartość i koncentrują się głównie w przemyśle rolno-spożywczym i papierniczym, ponadto w hotelarstwie, gastronomii i handlu (deklarowane przez biznesmenów libańskich zainteresowanie jest stosunkowo duże i obejmuje także sektor turystyczny i bankowy).

W końcu 2004 r. podpisany został kontrakt przez polską firmę JANOX na budowę w Libanie - początkowo montowni, a docelowo fabryki akumulatorów do pojazdów samochodowych.

6. Dostęp do rynku

Informacje nt. cel i systemu odpraw celnych znajdują się na stronie: www.customs.gov.lb. Średni czas odprawy to ok. 2 dni robocze. Działalność eksportową i importową mogą prowadzić jedynie libańscy przedsiębiorcy zarejestrowani w Ministerstwie Finansów i posiadający NIP. W imporcie wyróżnia się import dla lokalnej konsumpcji (IM4) oraz re-import (IM6). Należności celne i podatki nałożone są jedynie na IM4 i nie mają zastosowania do eksportu. Deklarowana wartość importowanego towaru jest wartością transakcji, zawierającą koszty transportu, ubezpieczenia. Wszystkie celne należności w imporcie zostały zunifikowane w 1995 r jako Single Customs Duty. Local Consumption Duty wydzielone w 1998 r. od należności celnych jest opłatą stosowaną do niektórych produktów np. wyrobów tytoniowych, cementu, gipsu.

Podatek VAT naliczany od 2002 r. stanowi 10% wartości towaru. Znaczk skarbowe w wysokości 50 tys. LBP wymagane są do importowej deklaracji celnej (nie ma wymogu przy eksporcie). Deklaracja celna powinna zawierać: oryginał faktury, listę packingową, jeśli nie zawiera jej faktura, kopię listu przewozowego BL/AWB, certyfikat pochodzenia, inne dokumenty wymagane regulacjami w zależności od produktu.

Od maja 2008 r. zostały w znaczący sposób zmniejszone taryfy celne na import części artykułów spożywczych, co stanowi dodatkową szansę wejścia polskich towarów na ten rynek, np. mięso i produkty mięsne, produkty mleczarskie, herbaty, cukier, oleje spożywcze, ryby.

7. Działania na rzecz rozwoju dwustronnej współpracy gospodarczej

Najlepsze efekty w tym zakresie przynosi bezpośredni, osobisty kontakt z libańskimi partnerami, najczęściej w formie misji handlowych czy też udziału w targach. I tak w styczniu 2000 r. z inicjatywy Centrum Promocji Handlu Zagranicznego w Katowicach, we współpracy z Bejrucką Izbą Handlu i Przemysłu przebywała w Libanie polska misja z udziałem firm: H. Cegielski, Minex, ZPC Wawel, Termopol, Zakłady Płyt Wiórowych Krosno Odrzańskie, Zakłady Gdański Przemysł Drzewny.

Na przełomie kwietnia i maja 2002 r. przebywała w Syrii i Libanie 15-osobowa polska misja zorganizowana przez Agencję Marketingu i Promocji Eksportu z Warszawy. Odbyla ona spotkania z kierownictwami miejscowych izb przemysłowo-handlowych oraz rozmowy indywidualne z tamtejszym biznesem. Ta forma aktywności promocyjnej polskich przedsiębiorców kontynuowana była w kolejnych latach: misje gospodarcze, organizowane były przez Polską Organizację Handlową, Krajową Izbę Gospodarczą i Agencję Marketingu i Promocji Eksportu.

W czerwcu 2005 r. podczas II Polsko-Arabskiego Forum Gospodarczego w Warszawie miało miejsce spotkanie Ministra Gospodarki i Pracy Jacka Piechoty z Prezesem Libańskiej Federacji Izb Przemysłowo-Handlowych Adnan Kassar. Podczas rozmów strona libańska zgłosiła gotowość zorganizowania spotkań w wybranych krajach arabskich dla uczestników ewentualnej polskiej misji do krajów Bliskiego Wschodu i Zatoki Perskiej. Ostatnia z takich misji, zorganizowana przez KIG do Libanu i Syrii, miała miejsce w maju 2009 r.

8. Potencjalne dziedziny współpracy

Realizowany przez Liban program odbudowy i modernizacji gospodarki oraz importochłonny charakter rynku libańskiego winny stwarzać możliwości stopniowego zwiększania wymiany handlowej i współpracy przemysłowej z tym krajem. Jak dotąd jedynie Polimex-Cekop był w stanie konkurować z innymi firmami zagranicznymi,

realizując kontrakt na zasadach joint-venture z lokalną firmą w zakresie odbudowy retencyjnych zbiorników wodnych. Firma uzyskała prekwalifikację do udziału w przetargach na realizację kolejnych projektów wodno-kanalizacyjnych.

Ze strony polskiej nasza oferta mogłaby dotyczyć udziału polskich firm, zarówno w charakterze dostawców, jak i wykonawców, w już wdrażanych czy też planowanych programach rozwoju i modernizacji priorytetowych dla gospodarki libańskiej dziedzin:

- sektorze paliwowo-energetycznym (budowa gazociągu z Egiptu, budowa nowych elektrowni, dostawy wyposażenia, osprzętu, usług i in.);
- infrastrukturze transportowej (rekonstrukcja sieci drogowej, rozwój portów, odbudowa i modernizacja istniejących oraz ew. budowa nowych linii kolejowych);
- budownictwie mieszkaniowym
- systemach uzdatniania wody i utylizacji ścieków.

9. Polskie placówki ekonomiczno-handlowe w Libanie

brak Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji.

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Libanie

Liban, Bejrut, Av. President Suleiman Frangieh 52, 40-215

Tel.: +961 5 924881 Tel.: +961 5 468152

Tel. dyżurny: +961 7 100 29 15 Faks: +961 5 924882

bejrut.amb.sekretariat@msz.gov.pl

www.bejrut.msz.gov.pl

ambasador: Wojciech Bożek

10. Ambasada Republiki Libańskiej w Rzeczypospolitej Polskiej

ul. Starościńska 1 B m. 10-11, 02-516 Warszawa

Telefon: (22) 844 50 65, 646 35 46

Fax: (22) 646 00 30

E-mail: embassy@lebanon.com.pl

Strona internetowa: www.lebanon.com.pl

J.E. Charbel Makaron - Chargé d'affaires a. i. (od 25.11.2014)